

Datum 2020-05-25
Författare Avdelningen för Bankanalys och
policy

FI Dnr 20-11344

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

De svenska bankernas kapitalkrav, första kvartalet 2020

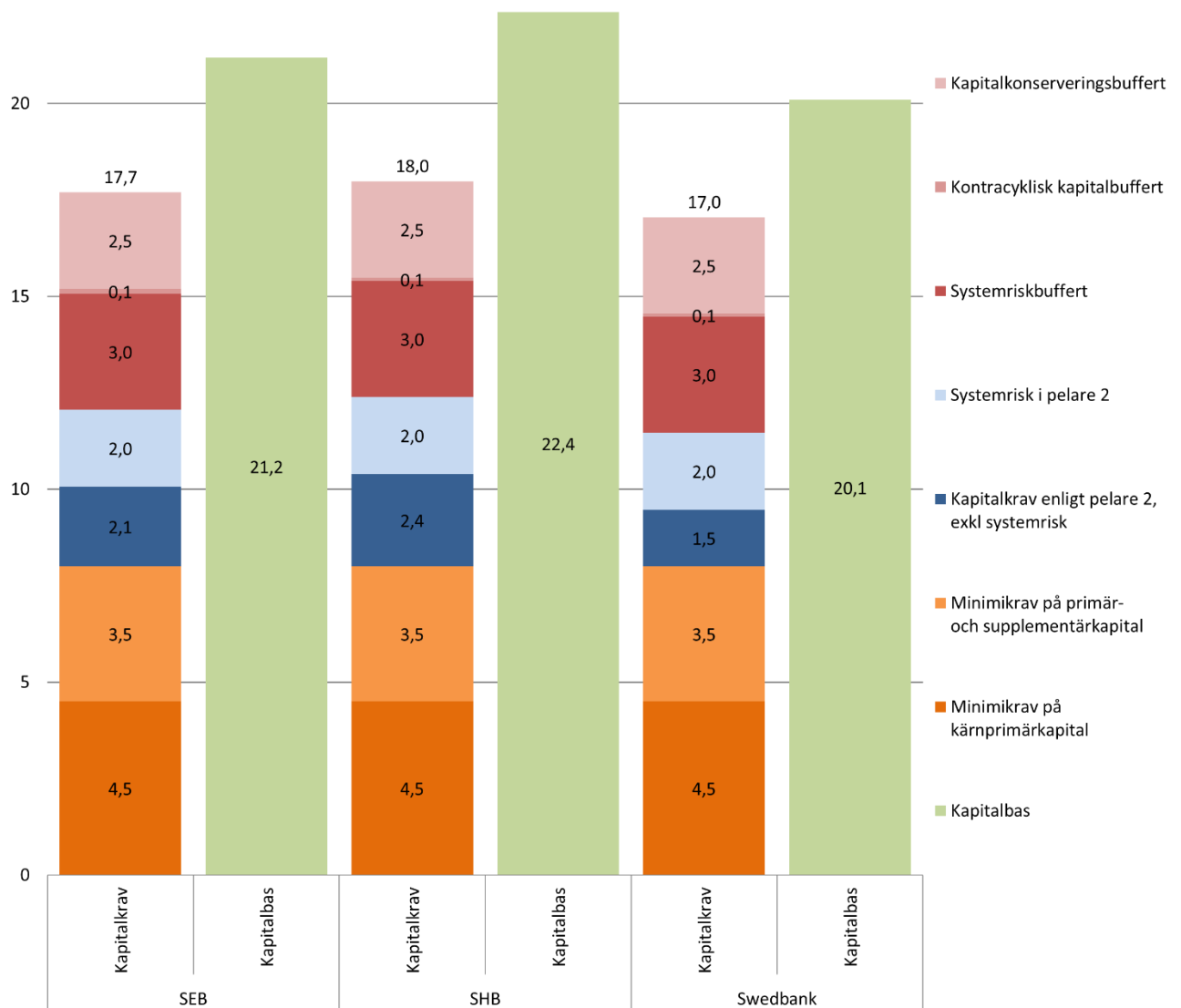
Finansinspektionen (FI) offentliggör kvartalsvis kapitalkraven för de största bankerna och kreditinstituten enligt tillsynskategorisering 1 och 2.^{1,2} I detta dokument redovisas dessa företags kapitalkrav och kapitalbas per utgången av det första kvartalet 2020, inklusive värden för pelare 2.³

¹ FI klassificerar på årlig basis kreditinstitut i olika tillsynskategorier. Genom tillsynskategoriseringen tillämpar FI den europeiska banktillsynsmyndighetens (EBA) riktlinjer. En lista över kreditinstitutens tillsynskategorisering återfinns under följande länk: <https://www.fi.se/contentassets/448ab7ad081046c9bfb9f865c7ce1b4/tillsynskategorisering-kreditinstitut-filialer-2020.pdf>

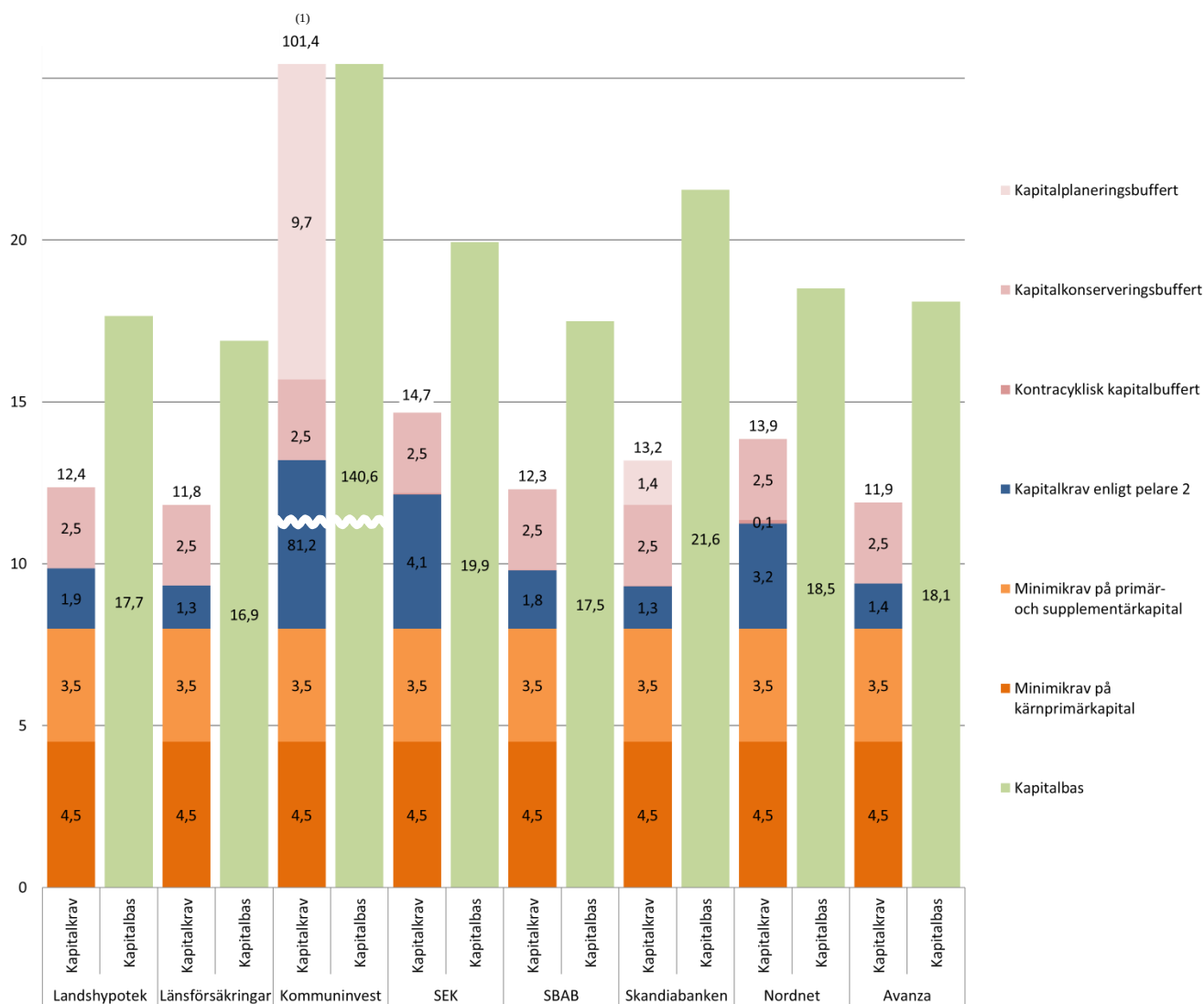
² Sparbanken Skåne tillhör kategori 2 men då ingen fullskalig ÖUP genomförts än så är de inte inkluderade i denna promemoria. Vidare publiceras inte Nordea Hypoteks och Danske Hypoteks kapitalkrav i denna promemoria trots att de faller under tillsynskategori 1 respektive 2. Det beror på att de är svenska dotterbolag till utländska bankkoncerner och i denna promemoria publiceras enbart kapitalkrav på gruppnivå.

³ Faktiska värden för pelare 2 i termer av "Kapitalkrav enligt pelare 2, exklusive systemrisk" avser Finansinspektionens översyn och utvärdering (ÖUP) år 2019. Undantag är SEK och Avanza som inte omfattats av en ÖUP 2019. För dessa två avses därför ÖUP år 2018.

1 Totalt kapitalkrav, tre storbanker (i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

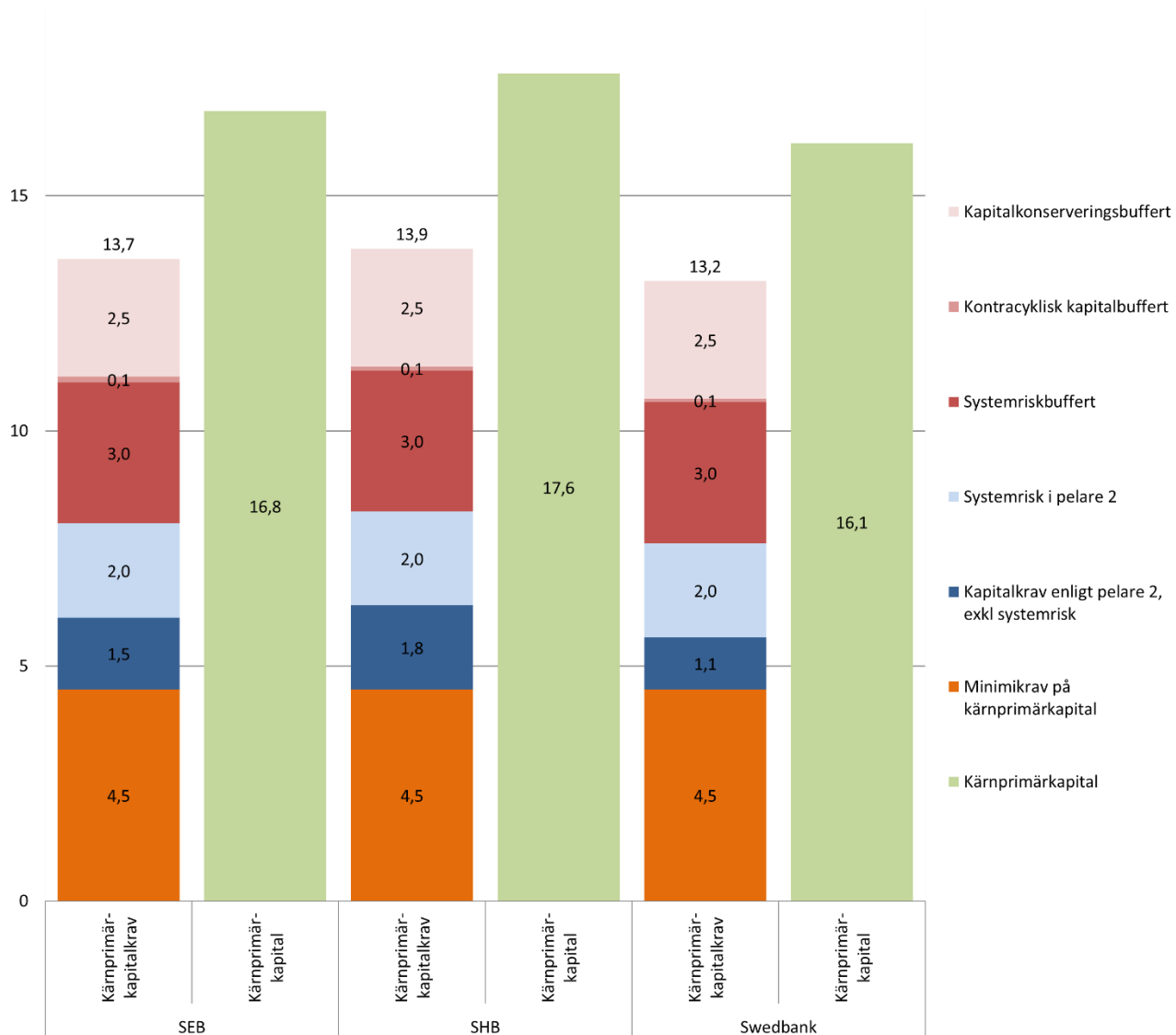

2 Totalt kapitalkrav, åtta övriga företag som redovisas i denna promemoria (i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

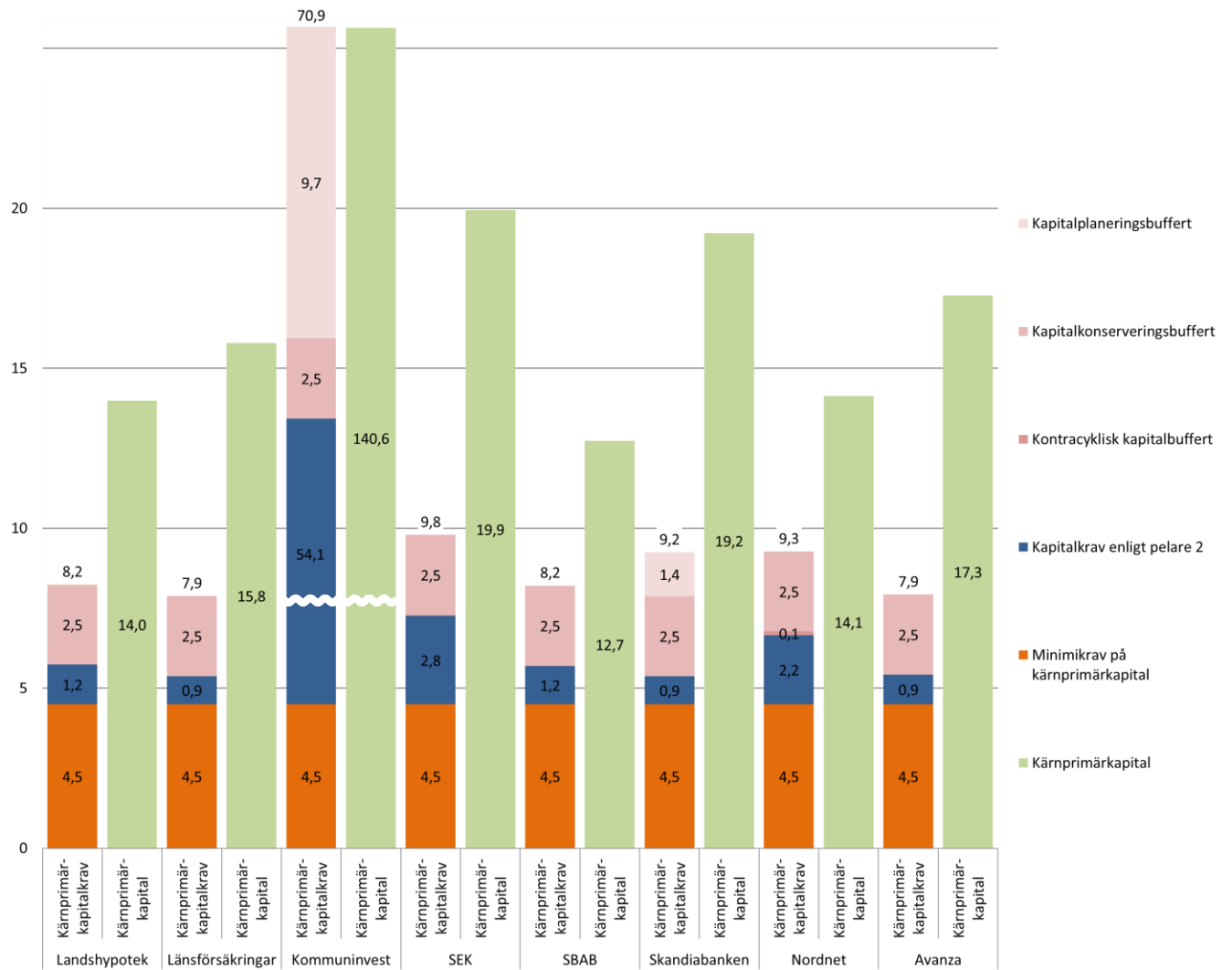

(1) För att täcka risken för alltför låg bruttosoliditet har FI ålagt Kommuninvest ett kapitalpåslag i pelare 2 som innebär att kapitalbasen ska uppgå till minst 1 procent av bruttoexponeringsbeloppet.

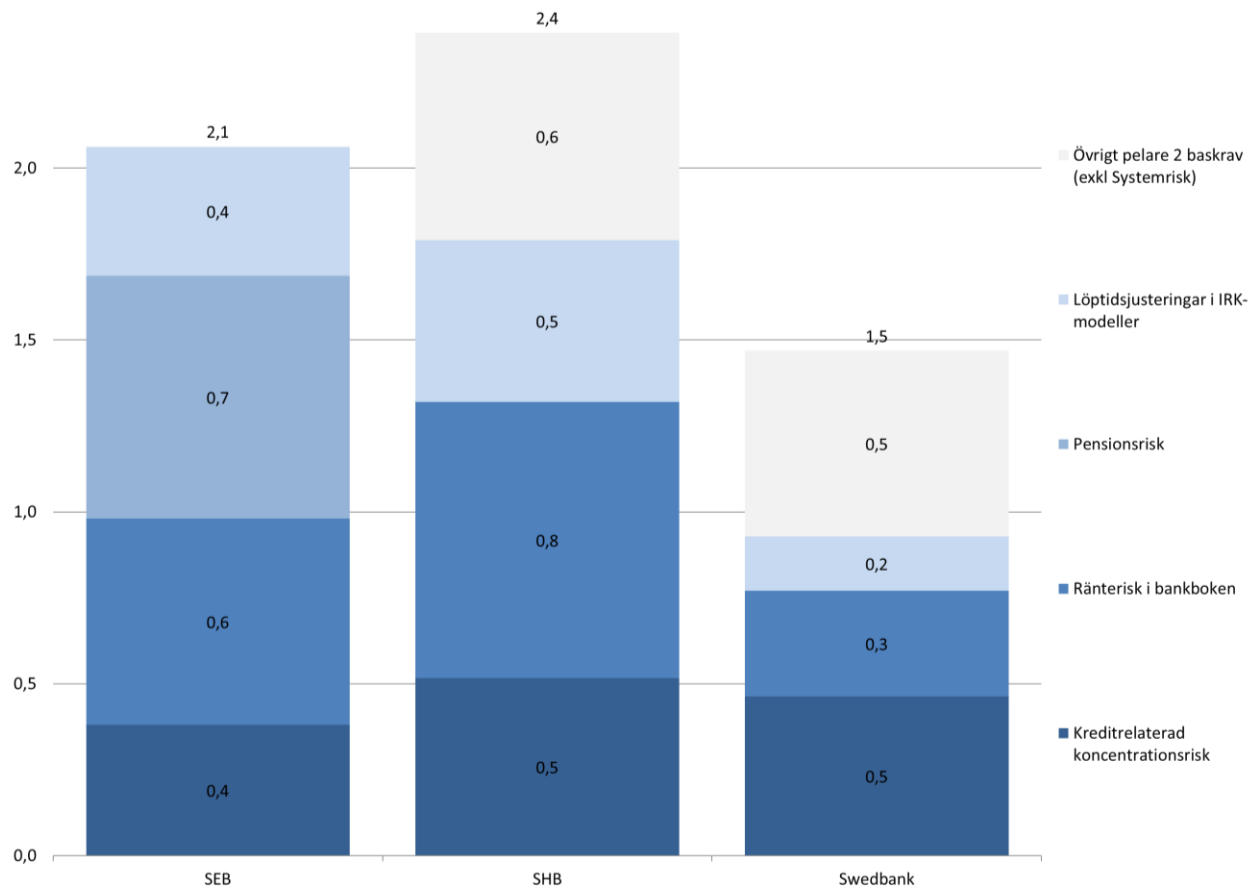
3 Kärnprimärkapitalkrav, tre storbanker (i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

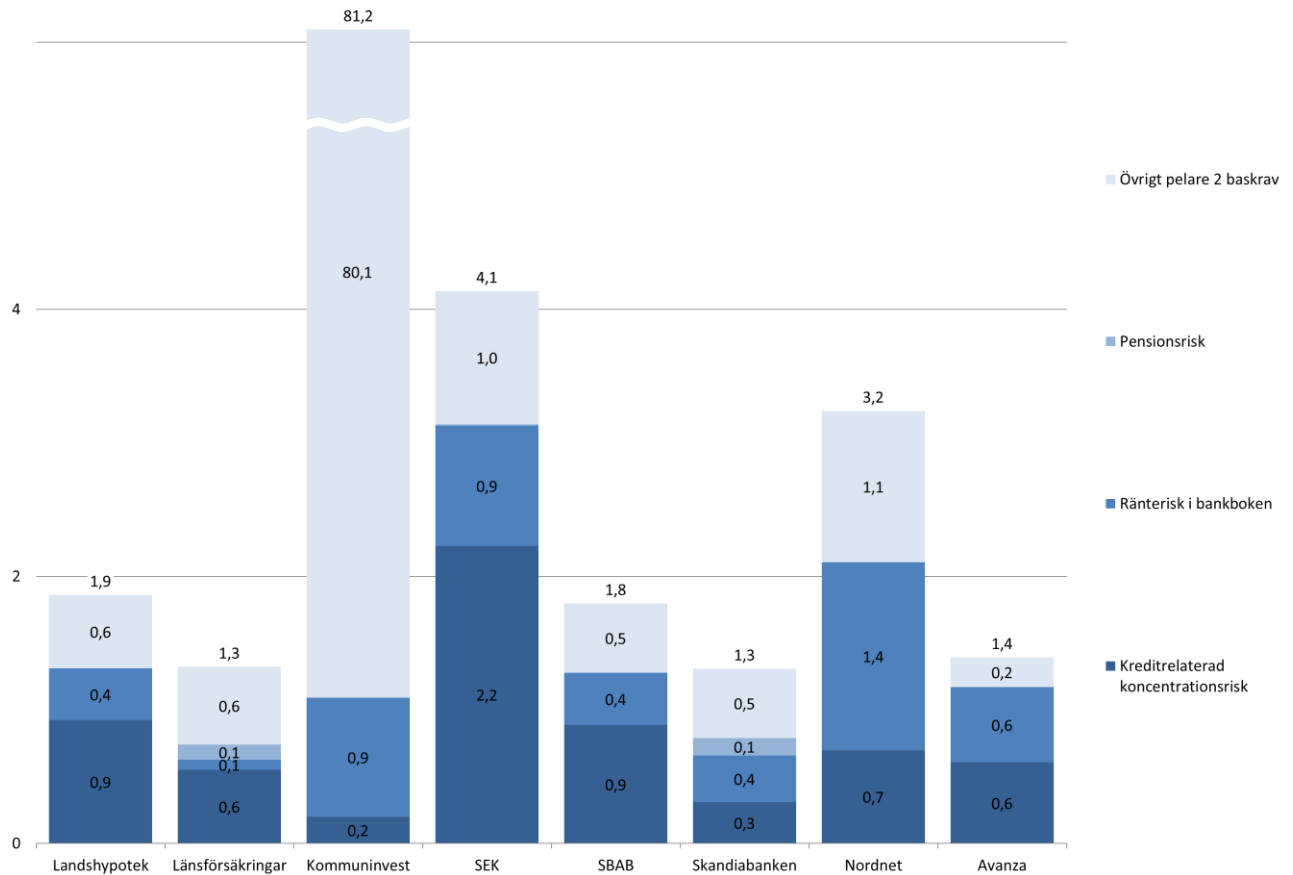
4 Kärnprimärkapitalkrav, åtta övriga företag som redovisas i denna promemoria (i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

5 Kapitalkrav pelare 2, tre storbanker, exklusive systemrisk (i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

6 Kapitalkrav pelare 2, åtta övriga företag som redovisas i denna promemoria
(i procent av riskvägt exponeringsbelopp)

Tabell 1 Komponenter i företagens kapitalkrav i miljoner kronor

Tabell 1 Komponenterna i de elva företagens kapitalbehov i miljoner kronor

	SEB	SHB	Swedbank	Lands- hypotek	Länsför- säkringar	Kommun- invest	SEK	SBAB	Skandia	Nordnet	Avanza	Summa	Andel av totalt kapitalkrav (%)
Minimikrav (8 %)	62 535	59 279	55 289	2 785	9 941	403	7 502	10 006	1 712	916	649	211 017	47
varav bolån enligt artikel 458	7 804	14 079	17 583	423	3 959	0	0	6 134	1 146	0	0	51 128	11
Kreditrelaterad koncentrationsrisk	2 974	3 826	3 200	321	685	10	2 089	1 107	66	80	49	14 407	3
Ränterisk i bankboken	4 686	5 947	2 122	135	94	45	844	491	75	161	46	14 646	3
Pensionsrisk	5 523	0	0	0	139	0	11	0	28	0	0	5 701	1
Löptidsjusteringar i IRK-modeller	2 930	3 495	1 094	0	0	0	0	0	0	0	0	7 519	2
Övriga kapitalkrav pelare 2	11	4 465	3 731	192	726	4 036	936	651	111	130	18	15 007	3
Systemrisk i pelare 2 (2 %)	15 634	14 820	13 822	-	-	-	-	-	-	-	-	44 276	10
varav bolån enligt artikel 458	1 951	3 520	4 396	-	-	-	-	-	-	-	-	9 866	2
Systemriskbuffert (3 %)	23 451	22 230	20 733	-	-	-	-	-	-	-	-	66 414	15
varav bolån enligt artikel 458	2 926	5 280	6 594	-	-	-	-	-	-	-	-	14 800	3
Kontracyklisk kapital- buffert	1 012	640	540	0	0	0	33	9	1	13	0	2 249	1
varav bolån enligt artikel 458	126	152	172	0	0	0	0	5	1	0	0	456	0
Kapitalkonserverings- buffert (2,5 %)	19 542	18 525	17 278	870	3 107	126	2 344	3 127	535	286	203	65 943	15
varav bolån enligt artikel 458	2 439	4 400	5 495	132	1 237	0	0	1 917	358	0	0	15 977	4
Kapitalplaneringsbuffert	-	-	-	-	-	491	-	-	293	-	-	784	0
Totalt kapitalkrav	138 298	133 227	117 809	4 303	14 692	5 111	13 760	15 390	2 821	1 586	964	447 962	100

Beskrivning av beräkningarna

Beräkningarna av kapitalkraven avser det första kvartalet 2020 och redovisas på gruppnivå. Kapitalkraven i pelare 2 baseras på FI:s senast samlade kapitalbedömning för varje enskilt institut. För några av företagen inkluderar detta kapitalpåslag för de ställningstaganden om företagsriskvikter som redovisas i *FI:s tillsyn över bankernas beräkningar av riskvikter för företagsexponeringar*⁴.

Företagen har gjort olika val avseende hantering av vinst under innevarande år i beräkningen av kapitaltäckningsgraden. Detta innebär att kapitalbasen för de olika företagen i denna promemoria kan vara såväl inklusive som exklusive den vinst som upparbetats under året, baserat på om instituten ansökt om och erhållit tillstånd från FI att räkna in upparbetat resultat efter avdrag för förväntad utdelning.

Beräkningarna i denna promemoria baseras på till FI inrapporterad data. Rapporteringen inkom till FI den 11 maj 2020. Avrundningar i redovisade delar av kapitalkraven kan medföra att totalen skiljer sig från summan av delarna. Beräkningar av storleken på de olika komponenterna i kapitalkravet har gjorts enligt nedan.

Kapitalkrav i pelare 2, exklusive systemrisk. Kapitalkravet i pelare 2, exklusive kapitalkrav för systemrisk, illustreras som ett aggregerat värde i diagram 1 till 4 och är uppdelat på fem olika komponenter i de separata sammanställningarna i diagram 5 och 6. Dessa komponenter är kapitalkrav för *kreditrelaterad koncentrationsrisk, ränterisk i bankboken, pensionsrisk, löptidsjusteringar* och *övrigt pelare 2 baskrav*.

Övrigt pelare 2 baskrav omfattar alla övriga kapitalkrav inom pelare 2 som inte redovisas separat. Här ingår bland annat vissa riskelement inom marknadsrisk och kreditrisk som inte hanteras inom ramen för pelare 1 samt i vissa fall kapitalkrav för brister i styrning, riskhantering och kontroll. Den andel som ska täckas av kärnprimärkapital bestäms som huvudregel av den fördelning av kapitaltyp enligt pelare 1 inklusive buffertkraven, förutom den kontracykliska kapitalbufferten, som gäller för storbankerna respektive de övriga företagen. För några pelare 2 baskrav medräknas dock även det kontracykliska kapitalbuffertkravet på olika sätt.

I övrigt pelare 2 baskrav inkluderas kapitalkravet för norska bolån vilket Finanstilsynet i Norge har infört som en åtgärd under pelare 1 för bolåneexponeringar. Detta bidrar till högre riskvikter för norska banker. Svenska institut med bolåneexponeringar i Norge ska, istället för att implementera metoderna, hålla kapital under pelare 2 som motsvarar vad pelare 1-kravet skulle ge. Hur stort det tillkommande kapitalkravet blir är individuellt. Finanstilsynet i Norge har för sina inhemska banker beräknat att riskvikten för bolåneexponeringar kommer uppgå till mellan 20 och 25 procent. Vid beräkningen av det kapitalkrav som riskviktsgolvet resulterar i ska samtliga kapitalkrav enligt pelare 1 inkluderas, inklusive det kontracykliska

⁴ Promemoria publicerad på fi.se 2016, FI Dnr 15–13020.

buffertvärdet för Norge. För storbankerna ska dessutom det fulla kapitalbehovet för systemrisk på totalt 5 procentenheter beaktas.

Kapitalkrav med stöd av artikel 458. Från och med den 31 december 2018 har riskviktsgolvet för svenska bolån, som tidigare tillämpades i pelare 2, ersätts av ett motsvarande krav inom ramen för artikel 458 i tillsynsförordningen, det vill säga ett krav inom pelare 1. Förändringen har inte påverkat kapitalnivån, och inte heller den underliggande risken, men det är skillnad i hur de svenska bankernas kapitalkrav faller ut när det sätts i relation till de riskvägda tillgångarna. I korthet är kapitalkvoterna i procent lägre efter förändringen. Anledningen är att krav som ställs inom pelare 1 ökar de riskvägda tillgångarna, till skillnad från ett pelare 2-krav som ökar kravets nivå i procent.

FI har även erkänt den finska tillsynsmyndighetens beslut att införa ett genomsnittligt företagsspecifikt riskviktsgolv om 15 procent för finska bolåneexponeringar⁵. Från och med 1 januari 2018 reciprociterar Sverige det finska riskviktsgolvet för bolån enligt artikel 458.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen). Detta kapitalkrav hamnar för berörda institut i pelare 1.

Riskviktsgolv i pelare 1 påverkar olika delkomponenter i kapitalkraven, då det påverkar institutets riskvägda exponeringsbelopp. Detta redovisas i Tabell 1.

Systemrisk i pelare 2. Två procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp för storbankerna. Täcks i sin helhet av kärnprimärkapital.

Systemriskbuffert. Tre procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp för storbankerna. Täcks i sin helhet av kärnprimärkapital.

Kontracyklisk kapitalbuffert. Från och med den 16 mars 2020 tillämpar Sverige en kontracyklisk buffert om 0 procent. Övriga EES-länders kontracykliska buffertvärden inkluderas i analysen i takt med att dessa träder i kraft⁶.

Det företagsspecifika buffertvärdet har uppskattats på basis av inrapporterad data enligt de EU-gemensamma instruktionerna för rapportering (COREP). För att beräkna det företagsspecifika buffertvärdet multipliceras andelen berörda kreditexponeringar enligt ovan med det kontracykliska buffertvärdet. Företagsspecifikt buffertvärde multipliceras slutligen med totalt riskvägt exponeringsbelopp.

I enlighet med 6 kap. 5 § lag (2014:966) om kapitalbuffertar gäller även för Sverige full reciprocitet för icke-EES länder, så länge den kontracykliska bufferten för landet är lägre än 2,5 procent och FI inte beslutat annat i enlighet med 7 kap. 4 § och 5 §.

⁵ För en översikt över beslutet och vilka institut beslutet gäller, se FI:s hemsida: <https://www.fi.se/contentassets/4b9d4b6504c547b1b3387a0d576f5d1e/beslut-finskt-riskviktsgolv-n.pdf>

⁶ För en översikt över de aktuella kontracykliska buffertvärdena, se ESRB:s hemsida: https://www.esrb.europa.eu/national_policy/ccb/applicable/html/index.en.html

Kapitalkonserveringsbuffert. 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp. Täcks i sin helhet av kärnprimärkapital.

Kapitalplaneringsbuffert. FI:s stresstester för 2019 i syfte att bestämma kapitalplaneringsbufferten har visat att kapitalplaneringsbufferten överstiger 2,5 procent för flera institut. Dessa institut får därför ett buffertkrav utöver kapitalkonserveringsbufferten. Metoden beskrivs närmare i *Stresstest för bedömning av kapitalplaneringsbuffert*⁷ och *Kapitalkrav för svenska banker*⁸.

⁷ Promemoria publicerad på fi.se 2016, FI Dnr 15–11526

⁸ Promemoria publicerad på fi.se 2014, FI Dnr 14–6258